

AMERİKAN ÜNİVERSİTELERİNDE FİLİSTİN GÖSTERİLERİ

KADİR ÜSTÜN, BEDİRHAN KIR

SETA | ANALİZ

HAZİRAN 2024 · SAYI 422

AMERİKAN ÜNİVERSİTELERİNDE FİLİSTİN GÖSTERİLERİ

KADİR ÜSTÜN, BEDİRHAN KIR

COPYRIGHT © 2024

Bu yayının tüm hakları Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları (SETA) Vakfı'na aittir. SETA'nın izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik [fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.] yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

Bu yayındaki fikirler tamamen yazarına aittir ve SETA Vakfı'nın yayın politikasını yansıtmayabilir.

SETA Yayınları

ISBN: 978-625-6583-54-2

Uygulama: Said Demirtaş

Baskı: Turkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş., İstanbul

SETA | SİYASET, EKONOMİ VE TOPLUM ARAŞTIRMALARI VAKFI

Nenehatun Cd. No: 66 GOP Çankaya 06700 Ankara TÜRKİYE

Tel: +90 312 551 21 00 | Faks: +90 312 551 21 90

www.setav.org | info@setav.org | @setavakfi

SETA | İstanbul

Defterdar Mh. Savaklar Cd. Ayvansaray Kavşağı No: 41-43

34050 Eyüpsultan İstanbul TÜRKİYE

Tel: +90 212 395 11 00 | Faks: +90 212 395 11 11

SETA | Washington D.C.

1025 Connecticut Avenue, N.W., Suite 410

Washington D.C., 20036 USA

Tel: 202 223 98 85 | Faks: 202 223 60 99

www.setadc.org | info@setadc.org | @setadc

SETA | Berlin

Kronenstraße 1, 10117 Berlin GERMANY

berlin@setav.org

SETA | Brüksel

Avenue des Arts 6, 1000 Bruxelles BELGIUM

Tel: +32 2 313 39 41

İÇİNDEKİLER

ÖZET	7
GİRİŞ	8
PROTESTOCULARIN TALEPLERİ VE ÜNİVERSİTELERİN TEPKİLERİ	9
SİYASETİN KAMPÜS PROTESTOLARINA TEPKİSİ VE 68 KUŞAĞI İLE BENZERLİKLER	13
PROTESTOLARIN 2024 BAŞKANLIK SEÇİMİNE MUHTEMEL ETKİSİ	15
SONUÇ	17

KADİR ÜSTÜN

Lisans öğrenimini İstanbul Üniversitesi Tarih Bölümü, yüksek lisansını da Bilkent Üniversitesi Tarih Bölümü'nde tamamlayan Üstün, Columbia Üniversitesi Ortadoğu, Güney Asya ve Afrika Çalışmaları (MESAAS) Bölümü'nde doktora eğitimini tamamlamıştır. Columbia ve George Mason üniversitelerinde Ortadoğu tarihi, İslam tarihi, Batı medeniyeti tarihi ve küreselleşme konularında dersler vermiştir. Çeşitli SETA yayınlarına katkıda bulunan Üstün'ün çalışmaları *Insight Turkey*, Aljazeera English, *Daily Sabah*, *Hurriyet Daily News* ve *Mediterranean Quarterly* gibi yayın organlarında yer almıştır. Üstün, *History, Politics and Foreign Policy in Turkey*, *Change and Adaptation in Turkish Foreign Policy* ve *Politics and Foreign Policy in Turkey: Historical and Contemporary Perspectives* adlı kitapların editörleri arasındadır. Halen *Insight Turkey* dergisinin asistan editörlüğünü yapmakta olan Üstün, Mart 2015'ten beri SETA Washington koordinatörlüğü görevini yürütmektedir.

BEDİRHAN KIR

SETA Washington'da araştırma asistanı olarak görev yapmaktadır. Lisans eğitimini Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler ve Tarih bölümlerinde, yüksek lisansını Boğaziçi Üniversitesi Atatürk Enstitüsü'nde tamamlamıştır. Daha önce Marmara Üniversitesi'nde araştırma görevlisi olarak çalışan Kır, son olarak TBMM'de müşavir olarak görev yapmıştır. Şu anda American Üniversitesi'nde Uluslararası İlişkiler (SIS) alanında doktora eğitimine devam etmektedir.

ÖZET

Bu analiz ABD'nin prestijli üniversitelerinde düzenlenen Filistin gösterilerinin Amerikan siyasetine ve 2024 başkanlık seçimine etkilerini incelemektedir.

İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırılarını protesto etmek amacıyla ABD'nin prestijli üniversitelerinde düzenlenen Filistin gösterileri ifade özgürlüğü ve antisemitizm gibi konuları ulusal gündemin ön sıralarına taşımıştır. 1960'lardaki Vietnam Savaşı karşıtı ve 2000'lerdeki Irak işgali karşıtı protestolarla benzerlikler gösteren kampüs eylemleri, okul yöneticilerinin polis müdahalesi talebiyle birçok tutuklamaya ve orantısız güç kullanımına sahne olmuştur. Eylemlere her kesimden öğrencinin katılması protestoların radikal olarak tanımlanmasını zorlaştırmaktadır. Öğrenci eylemlerinin ana akım medyada antisemitizm bağlamında tartışılması ise İsrail yanlısı siyasi grupların siyasi etkisini göstermektedir. Üniversite gençliğinin Filistin aktivizminin bastırılmaya çalışılması Amerikan siyasetinde nesiller arası ayrışmanın keskinleştiğini göstermektedir. Eylemlerin güz döneminde de devam etme ihtimali ise Kasım 2024 başkanlık seçiminde Başkan Joe Biden'ın genç seçmen desteğini kaybetme riskini artırmaktadır.

GİRİŞ

İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırılarını protesto etmek için ABD'nin en prestijli ve en elit üniversitelerinde düzenlenen gösteriler Filistin'de soykırım, ifade hürriyeti ve antisemitizm gibi konuların haftalarca ulusal gündemin ilk sıralarında yer almasına hizmet etti. Birçok yönüyle Irak'ın işgaline karşı 2000'lerdeki protestolara, Vietnam Savaşı (1955-1975) karşıtı 1960'lardaki protestolara benzeyen kampüs eylemleri sırasında okul yöneticilerinin "işgal" eylemlerine son vermek için kolluk kuvvetlerini kampüs içine davet etmesiyle çok sayıda tutuklama ve orantısız güç kullanımı sahnelerine tanık olundu. Eylemlere katılan öğrencilerin her renk, din ve ırktan olması protestocuların radikal olarak tanımlanmalarına izin vermedi ancak eylemlerin ana akım medyada sürekli antisemitizm bağlamında tartışılması İsrail yanlısı siyasi grupların etkisinin yüksek olduğunu gösterdi. Üniversite gençliğinin sahip olduğu Filistin aktivizminin üniversite yönetimleri ve siyasetin etkisiyle "bastırılması" Amerikan

siyasetindeki nesiller arası ayrışmanın ne kadar keskinleştiğini göstermektedir. Dahası Filistin meselesinin başkanlık seçiminde de belirleyici olabileceğini işaret etmektedir.

Amerikan siyasi liderlerinin İsrail'e yakın lobi gruplarının antisemitizmin yükseldiği yönündeki kampanyasının da etkisiyle kampüs protestolarına karşı negatif duruş sergilemesi, genç seçmen ile siyasetçilerin arasının iyice açılmasına neden olmuştur. Kasım'da yapılacak başkanlık seçiminde bu dinamğin önemli ölçüde etkili olması beklenmekte zira özellikle Demokrat Parti'deki ilerici kesimlerin büyük çoğunluğu genç, siyahi ve beyaz olmayan seçmenden oluşmaktadır. Filistin protestolarında bu kesimlerin son derece aktif olması ise Başkan Biden için önemli bir handikap oluşturmaktadır. Protestolarda en aktif kesimlerden biri haline gelen Yahudi genç öğrencilerin varlığı da Yahudi seçmen içerisinde nesiller arası bir ayrışma olduğunu işaret etmektedir. Biden bu süreçte İsrail'in güvenliğinden taviz vermemek adına askeri destek vermeye ve diplomatik koruma sağlamaya devam ederken bir yandan da Filistin'e insani yardım ulaştırılması için Binyamin Netanyahu'ya "hafif baskı" uygulayarak hem İsrail taraftarı seçmenin hem de Filistin yanlısı seçmenin desteğini almaya çalışıyor ancak bu stratejinin başarılı olması zor görünmektedir.

Başkanlık seçim sonuçlarının özellikle salınacak eyaletlerdeki duruma göre şekillendiği Amerikan seçim sisteminde, daha önce Biden için çok aktif çalışan genç kesimlerin önümüzdeki seçimde bu desteği tekrarlamayacağı kamuoyu yoklamalarında şimdiden görünmektedir. Önümüzdeki altı ay içinde Başkan Biden'ın bu kesimlerin desteğini tekrar alabilmesi için İsrail politikasında keskin bir dönüş yapması gerekmekte ancak politika değişikliğine ilişkin emarelerin son derece zayıf olduğu belirtilmelidir. Biden, politika değişikliğine gitse dahi özellikle genç kesimlerin desteğini alması her

halükarda çok zor görünmektedir. Zira bu kesimlerin başkana taktıkları “soykırımcı Joe” lakabı nesiller arası ayrışma ve Biden’den yabancılaşmanın ne kadar derin olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durumda Kasım seçimine doğru giderken Amerikan üniversitelerindeki Filistin eylemlerinin gençlerin Biden’a desteğinin azaldığının bir göstergesi olduğunu söyleyebiliriz. Bu kesimlerin Trump’ın başkan olmasını tercih etmedikleri bilinmekte ancak ciddi bir politika değişikliği olmadan Biden için mobilize olmalarının da uzak bir ihtimali olduğu açıktır.

PROTESTOCULARIN TALEPLERİ VE ÜNİVERSİTELERİN TEPKİLERİ

Amerikan kampüslerindeki eylemlerin 7 Ekim sonrası süreçte ülke genelinde başlayan Filistin gösterilerinin parçası olduğunu öncelikle not etmek gereklidir. Amerikan Yahudi gruplarının İsrail operasyonlarının başlamasının hemen sonrasında başlattıkları “Hemen Ateşkes” eylemleri Amerikan kamuoyunun Filistin meselesine bakışında belirleyici rol oynamıştır. Ekim 2023’te Amerikan Kongresinde protesto eylemleri düzenleyen bu gruplar¹ Biden yönetiminin İsrail’e baskı yaparak ateşkes sağlamasını istemiştir. Ateşkes talebinin uzun süre Amerikan kamuoyunun gündeminde kalmasını sağlayan ve çoğunluğu gençlerden oluşan bu gruplar bütün Amerikalı Yahudilerin İsrail’in politikalarına destek vermediğini göstermiş ve protestolara Arap gençlerin yanı sıra her kesimden eylemcinin katılmasını sağlamıştır. İsrail taraftarı grupların, protestocuları antisemitizmle yaftalamasını zorlaştıran bu

dinamik sayesinde Müslüman olmayan grupların Filistin gösterilerinde çoğunluğu oluşturmaları kamuoyunun sempatisini artırmıştır.

Üniversite gençliğinin sahip olduğu Filistin aktivizminin üniversite yönetimleri ve siyasetin etkisiyle “bastırılması” Amerikan siyasetindeki nesiller arası ayrışmanın ne kadar keskinleştiğini göstermektedir.

ABD’nin büyük şehirlerinde düzenlenen birçok gösteri barışçıl biçimde sonuçlanmış ve Filistin davasının tezlerinin “ateşkes” mesajı etrafında çok daha fazla kabul gördüğü göze çarpmıştır. Diğer taraftan üniversite eylemlerinde öğrenciler üniversitelerin İsrail’in işgaline yardımcı olan finansal ilişkilerini sona erdirmeye odaklanmıştır. Spesifik hedefi İsrail’den ayrışma olan üniversite protestolarının “kampüs işgali” gibi eylemleri² başlangıçta üniversite yönetimlerinden “tahammül” görse de İsrail’e yakın lobi gruplarının devreye girmesiyle üniversitelerin daha sert bir politika takip etmelerine yol açmıştır. Kasım 2023’te üniversitelerdeki bazı eylemlerde küçük çapta da olsa şiddet eylemleri gerçekleşince³ protestocuların niyetlerinin “barışçıl” olmadığı ve antisemitik sloganlar kullandıkları gibi karalama kampanyaları kamuoyunda daha fazla dile getirilmiştir. Yahudi gruplara karşı nefret ve şiddet eylemlerini takip eden Anti-Defamation League gibi İsrail’e yakın organizasyonlar⁴ kamuoyunda Filistin lehi-

2 Elise Hammond, Chandelis Duster, Kathleen Magramo, Elizabeth Wolfe, Aya Elamroussi, Lauren Mascarenhas ve Tori B. Powell, “US University Protests”, CNN, 25 Nisan 2024.

3 Kevin McGill, Stephen Smith ve Collin Binkley, “Clashes Over Israel-Hamas War Shatter Students’ Sense of Safety on US College Campuses”, AP News, 15 Kasım 2023.

4 “Antisemitism on Campus”, Anti-Defamation League, <https://www.adl.org/antisemitism-campus>, (Erişim tarihi: 12 Haziran 2024).

1 Ephrat Livni, “About 300 Protesters Pleading for a Cease-Fire were Arrested on Capitol Hill, Organizers Say”, *The New York Times*, 18 Ekim 2023.

ne oluşan sempatiye karşı harekete geçmiştir. Bu tür siyasi grupların dahli sonrasında antisemitizm tezlerinin daha sistematik biçimde yayıldığını ve üniversite protestocularının kriminal eylemler içinde olduğu algısının daha çok basında yer aldığını söylemek mümkündür.

Z kuşağı üniversite öğrencilerinin Filistin gösterileri öncesinde de “toplumsal adalet” kavramı etrafında birbirinden çok farklı konularda protesto eylemlerine katıldığını hatırlamak gerekmektedir. Eski Amerikan Başkanı Donald Trump’ın sürpriz biçimde başkan seçilmesi ile siyasi bilinçlenme süreci örtüşen bu yeni neslin “Siyah Hayatlar Önemlidir” (Black Lives Matter, BLM) ve Filistin protestolarına benzer motivasyonlarla kalkıştıkları not edilmelidir.⁵ Sosyal medya ve özellikle TikTok platformu üzerinden çok hızlı biçimde tepki verme kabiliyeti gösteren bu jenerasyonun birçok mensubunun konunun detaylarını ve tarihini çok iyi bilmedikleri ise sır değildir. Buna rağmen bu neslin İsrail’in Filistin’de işlediği insanlık suçları ve soykırıma karşı çıkmakta tereddüt etmemesi, meseleye İsrail işgalinin devam ettiği gerçeğini baz alarak bakmalarından kaynaklanmaktadır. 7 Ekim saldırısı sonrasında da İsrail’in operasyonlarının asker-sivil ayrımı gözetmeksizin Gazze’yi yerle bir etme çabasına tepki vermekte gecikmeyen Z kuşağı, daha önce BLM hareketinde de olduğu gibi sosyal aktivizm refleksi göstermiş ve bunu üniversite kampüslerine de taşımıştır.

Eskiden beri bünyesinde en çok liberal ve aktivist öğrenci ve öğretim görevlisi barındıran Columbia Üniversitesi’nde Filistin’e destek amacıyla düzenlenen protestolar diğer üniversitelere de yayıldı. Öğrenciler kampüslerde çadır kurarak eylemlerini sürdürürken üniversite yönetimleri-

nin sert tepkisiyle karşılaştılar. Çağrılara rağmen protestolarına devam eden öğrencilere yönelik tutuklamalar ve destek açıklamasında bulunan akademisyenlere yönelik de ayrımcılık ve nefret suçlamalarıyla disiplin süreçleri başlatıldı. İsrail lobisi ve üniversitelerin büyük bağışçıları, antisemitizm iddiaları altında bu protestocuları hedef alırken üniversite yönetimleri ulusal bir boyut kazanan krizi yönetmekte zorlandı. Protestolara katılan öğrenciler, İsrail’in Gazze’ye yönelik saldırılarının durdurulmasını talep etmenin ötesinde üniversite yönetiminden, silah sağlayan şirketler de dahil olmak üzere İsrail ile ilişkili kurum ve bağışçılarla bağlantılarını kesmelerini talep ettiler.⁶ Protestolarda Gazze’de yaşanan trajediye sessiz kalan ve İsrail tarafından üniversitelere sağlanan araştırma fonları gibi desteklerle bağlantılı kurumlarla artık iş birliği yapılmaması yönünde çağrılar da yapıldı.

Protestolar sırasında Amerikan yönetiminin İsrail’e verdiği askeri yardım paketleri eleştirilirken bazı öğrenciler tarafından Hamas’a yönelik destek sloganları atıldı. Columbia Üniversitesi öğrencilerinin öncülük ettiği protestolara karşı okul yönetimlerinin tepkisi oldukça sert oldu. Kampüslerde kurulan çadırların kaldırılması için öğrencilerle pazarlık yapan üniversite yönetimleri istedikleri sonucu alamayınca polisin müdahalesine izin verdi. Bu süreçte farklı eyaletlerde devam eden gösterilerde yüzlerce üniversite öğrencisi gözaltına alındı ve göstericiler polis şiddetine maruz kaldı.⁷ Üniversitelerin protestoculara karşı sert müdahalesinin arka planında siyasi ve ekonomik baskılara dayanamayarak istifa etmek zorunda kalan Harvard ve Pensilvanya (University of Pennsylvania, UPenn) üniversitelerinin rektörlerinin akıbetinin de payı olduğu söylenebilir.

5 Hansi Lo Wang, “The Complicated History Behind BLM’s Solidarity with the Pro-Palestinian Movement”, NPR, 12 Haziran 2021, <https://www.npr.org/2021/06/07/1003872848/the-complicated-history-behind-blms-solidarity-with-the-pro-palestinian-movement>, (Erişim tarihi: 12 Haziran 2024).

6 Santul Nerkar, “College Protesters Make Divestment from Israel a Rallying Cry”, *The New York Times*, 24 Nisan 2024.

7 Sharon Otterman ve Alan Blinder, “Over 100 Arrested at Columbia After Pro-Palestinian Protest”, *The New York Times*, 7 Mayıs 2024.

Kampüs protestoları nedeniyle üniversite yönetimleri büyük bir baskı altında kaldı. Özellikle “Ivy League” olarak adlandırılan ABD’nin en prestijli üniversitelerinde gerçekleşen protestolarda kullanılan “Denizden Nehire, Filistin Özgür Olacak” sloganları ve “İntifada” çağrıları İsrail lobisine yakın grupları harekete geçirdi. Sloganlardan hareketle kampüslerde antisemitizmin arttığı iddia edilirken muhafazakar Cumhuriyetçiler ve İsrail lobisine yakın üniversite başışçıları gösterilerde kullanılan ifadelerin “Yahudi soykırımı” çağrısı olarak yorumlanabileceğini belirterek tepki gösterdi. Amerikan siyasetinde de karşılığı olan İsrail’e yakın lobilerin baskısıyla prestijli okulların rektörleri Kongreye savunma yapmaya çağırıldı. Savunmaya katılan Harvard, UPenn ve MIT (Massachusetts Institute of Technology) üniversiteleri rektörlerinin öğrencileri hedef almaktan kaçınan savunmaları siyasetçilerin beklentilerini karşılamayarak tartışmayı daha da büyüttü. UPenn Rektörü Liz Magill ve Harvard Üniversitesi Rektörü Claudine Gay, İsrail destekçisi başışçıların da baskısıyla üniversite yönetim kurulları ile uzlaşarak görevden ayrılmak zorunda kaldı.⁸

Baskı politikasıyla iki önemli üniversitede koltuk değişikliği kazanımı elde eden İsrail’e yakın lobi grupları Filistin’e destek vermek amacıyla gösterilerin düzenlendiği diğer üniversiteleri de hedef almaya başladı. Kongrede savunma yapmaya çağrılan Columbia Üniversitesi’nin Mısır asıllı rektörü Nemat (Minouche) Shafik kampüslerde artan antisemitizmle mücadeledeki tutumunu halka açık bir oturumda savunmaya çalıştı.⁹ Daha önce Kongredeki oturumda sorulara verdiği cevaplar nedeniyle istifa etmek zorunda kalan meslektaşlarından farklı bir yol izleyen

Shafik “Denizden Nehire, Filistin Özgür Olacak” sloganının soykırım çağrısı niteliğinde olduğunu söyledi ve bu sloganı kullanan öğrencilerin üniversitenin davranış kurallarını ihlal ettiğini belirtti. İsrail’in sivilleri hedef alan saldırılarına yönelik tepki gösteren öğretim üyelerini hedef alan Cumhuriyetçi temsilcilerin baskısına da yenik düşen Shafik, akademisyenleri savunmak yerine bahsi geçen kişilere yönelik disiplin süreçlerinin başlatıldığını açıkladı. Shafik açıklamalarıyla kendisine yönelik siyasi eleştirileri engellemeye çalışarak koltuğunu korumaya çalışsa da muhafazakar Cumhuriyetçileri tatmin edemedi. Shafik’in stratejisi kampüste artan gerilimin daha da tırmanmasına neden oldu.

Kampüs protestoları nedeniyle üniversite yönetimleri büyük bir baskı altında kalırken iki önemli üniversitede ise koltuk değişikliği yaşanmıştır.

Rektör Shafik’in Kongrede sergilediği tutum üniversitede meslektaşlarının tepkisini çekti. Özellikle hedef gösterilen akademisyenleri savunmak yerine siyasetçilere istediklerini vermeyi seçmesi, Columbia Üniversitesi’nde görevli akademisyenlerin tepkisini çekti. Akademisyenlerin ve öğrencilerin arkasında durmayarak adımlar atan Rektör Minouche Shafik’e karşı çalışma arkadaşları güvensizlik oyu verdi. Üniversitedeki 709 profesör oylamaya katılırken yüzde 65 gibi büyük bir oran Shafik’e güvenmediğini ifade ederek tepkisini dile getirdi.¹⁰ Akademisyenler tarafından eleştirilen Shafik’e üniversite yönetim kurulu ise tam destek verdi ve rektörün zor bir süreçte üniversiteyi olağanüstü şartlar altında yö-

8 David Leonhardt, “The New Campus Politics”, *The New York Times*, 3 Ocak 2024.

9 Nicholas Fandos, Stephanie Saul ve Sharon Otterman, “Columbia’s President Tells Congress That Action is Needed Against Antisemitism”, *The New York Times*, 17 Nisan 2024.

10 Madina Toure, “Columbia University Faculty Pass Vote of No Confidence in President”, *Politico*, 16 Mayıs 2024.

netme çabasını ve kampüslerde ayrımcılığa karşı gösterdiği tutumu destekledi.

Amerikan sisteminde üniversiteler ve kampüsler özgür ve özerk alanlar olarak görülse de bağışçılar önemli kararların alınmasında yönetime baskı yaparak kritik rol oynamaya çalışmaktadır. Üniversite yönetimi bu tür baskılara direnmeyi tercih edebilmekte ancak büyük bağışçıların finansal desteklerini geri çekme tehditleri zaman zaman etkili olabilmektedir. 7 Ekim'den sonra kampüslerde artan protestolara karşı İsrail lobisine yakın bazı büyük bağışçılar, üniversite yönetimlerinin kampüslerde antisemitizmle mücadelede yetersiz kaldığını belirterek rektörleri üniversitelere verdikleri fonları kesmekle tehdit etmiştir.¹¹ Bu durumun en göze çarpan örneği ise Harvard Üniversitesi'nde yaşanmıştır. Amerikalı Yahudi topluluğunun önde gelen isimlerinden ve Harvard mezunu olan Bill Ackman, üniversiteye yaptığı büyük bağışları hatırlatarak Harvard yönetimine, rektörün görevden alınması yönünde mektuplar göndermiştir. Ackman mevcut rektörün üniversitenin itibarına zarar verdiğini ve kampüste antisemitizmle mücadelede yetersiz kaldığını belirterek Yahudi öğrenci ve öğretim üyelerinin yaşayabilecekleri güvenlik sorunlarına dikkat çekmiştir. Üniversiteye yaptığı milyonlarca dolarlık yatırımları geri çekmeyi düşündüğünü de ifade ederek yönetim kurulunu tehdit etmiştir.¹²

Eylemcilerin genel olarak Filistin'deki soykırımını protesto etmenin ötesindeki spesifik talebi ise yükseköğretim hizmeti aldıkları üniversitelerin vakıflarının yönetimindeki dev fonların İsrail'in askeri operasyonlarını destekleyen yatırımlardan çekilmesiydi. Öğrenciler kendi üniversitelerini İsrail'deki yatırımlarını gözden geçirme-

ye zorlayarak "Boycott, Yatırım Çekme, Yaptırım" (Boycott, Divestment and Sanctions, BDS) hareketine katılmasını sağlamayı amaçladılar. Bu hedefe ulaşmakta büyük oranda başarısız olsalar da Brown, Northwestern ve Minnesota üniversiteleri yönetimlerinin yatırım portfolyolarını gözden geçirmeyi ve İsrail'den ayırtırmak konusunda oylama yapmayı kabul etmesi protestocular ve BDS hareketi açısından önemli bir kazanım olarak görülebilir.¹³ Tüm baskılara rağmen protesto gösterilerine destek veren üniversite yönetimleri de ortaya çıkmaya başladı. California Üniversitesi Berkeley Şansölyesi Carol Christ, kampüs gösterilerine katılan öğrencilerin barışçıl protestolarına destek verdiğini açıklarken protestoların antisemitizmle karıştırılmaması gerektiğini ifade etti. İsrail'e yatırım yapan kurumlardan bağış alınmaması konusunda ise tasarrufun üniversite yönetim kurulunda olduğunu belirtti.¹⁴

Kampüslerde düzenlenen protestolar birçok okulun mezuniyet programlarına da yansdı. California Üniversitesi Berkeley'de yüzlerce öğrencinin protestosu nedeniyle mezuniyet töreni kesintiye uğradı. Minnesota, Duke, Virginia Commonwealth ve Wisconsin üniversiteleri gibi birçok eğitim kurumunun protokol konuşmaları esnasında öğrenciler tepkilerini ortaya koyarak sahneye sırtını döndü ve mezuniyet programlarını terk etti.¹⁵ Harvard Üniversitesi'nde protestolara katıldığı gerekçesiyle mezuniyet etkinliğinden men edilen on üç öğrenci için yürüyüş düzenlendi. Üniversitenin düzenlediği mezuniyet programını protesto eden öğrenciler kampüs dışında alternatif mezuniyet programı düzen-

11 Alan Blinder, Anemona Hartocollis ve Stephanie Saul, "Universities Face Congressional Inquiry and Angry Donors over Handling of Antisemitism", *The New York Times*, 7 Kasım 2023.

12 Maureen Farrell ve Rob Copeland, "Bill Ackman's Campaign Against Harvard Followed Years of Resentment", *The New York Times*, 12 Kasım 2023.

13 Vimal Patel, "Protesters Agreed to Leave. This is What Some Colleges Promised in Return", *The New York Times*, 17 Mayıs 2024.

14 Alicia Victoria Lozano, "Berkeley Encampment Comes Down after School Agrees to Review Investments", NBC News, 15 Mayıs 2024.

15 Jamie Kelter Davis, "Campus Protests: A Few Graduations are Disrupted by Protest, but Many are Held as Planned", *The New York Times*, 11 Mayıs 2024.

lediler.¹⁶ Southern California Üniversitesi'nde ise mezuniyet konuşması yapması planlanan Müslüman bir öğrenci, kampüs protestolarına sempati beslediği gerekçesiyle okul yönetimi tarafından engellendi. Mezuniyet törenine katılan öğrenciler yönetimin aldığı kararı protesto ederek tepkilerini ortaya koydu.¹⁷

SIYASETİN KAMPÜS PROTESTOLARINA TEPKİSİ VE 68 KUŞAĞI İLE BENZERLİKLER

Kampüs protestoları Amerikan siyasetinin ana gündem maddeleri arasında yer alırken birçok siyasi figür yaklaşan seçimin de etkisiyle pozisyon aldı. 7 Ekim'den bugüne İsrail'e verdiği destek nedeniyle eleştirilen bazı siyasiler "antisemitizm" şemsiyesi altında protestoculara ve gösterilere izin veren üniversite yönetimlerine tepkilerini gösterdiler. Kampüs protestoları aynı zamanda siyasilerin birbirlerine yönelik eleştirileri için de zemin oluştururken Biden yönetiminin dış politikasını eleştiren Cumhuriyetçiler için önemli bir koz oldu.

Temsilciler Meclisi Başkanı Mike Johnson, kampüs protestolarının merkezinde yer alan Columbia Üniversitesini ziyaret ederek protestoculara tepkisini gösterdi. Johnson, üniversite yönetimlerinin antisemitizmle mücadelede sınıfta kaldığını ve gösterilerin kaosa dönüşmemesi için ulusal muhafızların Biden yönetimi tarafından ivedilikle devreye sokulması gerektiğini belirtti. Rektör Şafık, Kongrede protestoların karşısında olduğunu her fırsatta yinelese de Johnson rektö-

rün başarısız bir yönetim gösterdiğini belirterek istifa etmesi gerektiğini vurguladı. Johnson, üniversite kampüslerinde protestoların sonlandırılmaması durumunda Kongrenin onayı ile verilen federal fonların kesilebileceğini belirterek üniversite yönetimlerini tehdit etti.¹⁸

Kampüs protestoları Amerikan siyasetinin ana gündem maddeleri arasında yer alırken birçok siyasi figür yaklaşan seçimin de etkisiyle pozisyon almıştır.

Kampüs protestolarının ardından yaşanan süreç muhafazakar Cumhuriyetçilerin halihazırda liberal ve sol düşüncenin tesiri altında oldukları üniversitelere yüklenmeleri için uygun bir zemin hazırladı. Seçim kampanyası yürütmeye çalışan ancak İsrail politikası nedeniyle partililerce de eleştirilen Başkan Biden ise protesto hareketleri ile ilgili ilk günlerde sessiz kalmayı seçti. Biden, kampüs protestolarının başlamasından iki hafta sonra gösterilerle ilgili ilk kapsamlı açıklamasını yaptı. Biden, üniversite kampüslerinde "şiddete dönüşen" Filistin yanlısı protestoları kınadı ama barışçıl yöntemler kullanıldığı sürece tüm Amerikalıların protesto hakkına sahip olduğunu vurguladı. Öğrencilerin protesto hakkını kaos oluşturmadan kullanmaları gerektiğini belirten Biden, Ulusal Muhafızların devreye sokulması çağrılarına ise olumsuz yanıt verdi. Biden, protestolar nedeniyle ABD'nin Ortadoğu politikasında bir değişiklik olmayacağını da belirtti.¹⁹ Ancak Biden'ın krizden iki hafta sonra yaptığı açıklamalar kimseyi tatmin etmedi. Cumhuri-

16 Maya Shwayder, Jenna Russell ve Anemona Hartocollis, "Students Walk out in Protest at Harvard Commencement", *The New York Times*, 23 Mayıs 2024.

17 Jonathan Wolfe, "U.S.C. Valedictorian Graduates without a Speech, but with Cheers", *The New York Times*, 10 Mayıs 2024.

18 Bianca Quilantan ve Michael Stratford, "Republicans Want Columbia's Federal Funding Stopped. There are at Least 3 Big Problems", *Politico*, 25 Nisan 2024.

19 Peter Baker, "Biden Denounces Violence on Campus, Breaking Silence after Rash of Arrests", *The New York Times*, 2 Mayıs 2024.

yetçiler ve 2024 seçimindeki rakibi Trump, Biden yönetimini olaylara müdahale etmekte geç kalmak ve kaosa davetiye çıkarmakla suçlamaya devam etti.

Yeni Antisemitizm Farkındalık Yasası antisemitizmi çok geniş bir yelpazede tanımlamakta ve birçok faaliyeti içermektedir. Bu geniş tanım üniversite kampüslerindeki ifade özgürlüğüne dair endişelerin artmasına da neden olmaktadır.

2024 başkanlık seçimi üniversitelerde başlayan protesto hareketlerinin ciddi bir şekilde etkisi altında kalabilir. Protestoların tüm ABD'ye yayılması ve polislin orantısız güç kullanarak göstericileri, akademisyenleri ve öğrencileri gözaltına alması Biden yönetiminin önemli bir zaafı olarak görüldü. Protesto hareketleri bu bağlamda değerlendirildiğinde halihazırda tepkili olan gençleri ve özellikle Müslüman seçmeni Biden yönetimine karşı bir pozisyona itebilir ve Biden'ın yeniden seçilme şansını bitirebilir. Biden'ın seçimdeki rakibi ve selefi Trump ise kampüs protestoları üzerinden Biden'a yüklenerek antisemitizmle mücadelede başarısız olduğunu ve krizi yönetmede etkisiz kaldığını iddia etti. Trump, protestoların kontrol altına alınmaması nedeniyle Biden'ı ve üniversite yönetimlerini suçlarken Columbia Üniversitesi'ne baskın düzenleyen polisler için de övgü dolu ifadeler kullandı. Trump seçildiği takdirde "cihatçılık ya da antisemitizm" yapan her yabancı öğrenciyi sınır dışı etme sözü verdi.²⁰ Muhafazakar Cumhuriyetçiler de üniversite kampüslerinde Amerikan değerlerine aykırı fikirlerin yayıldığını savunarak prestijli üniversitelerin yönetimlerini

uzun süredir eleştiriyorlardı. 7 Ekim'den itibaren üniversitelerden yükselen Filistin'e destek eylemleri, Cumhuriyetçilere bu bağlamda önemli bir koz vermiş oldu.

Siyasetçilerin üniversite hareketlerini ve protestoları değerlendirme biçimi Amerikan siyasi tarihi boyunca önemli sonuçlar doğurmuştur. Cumhuriyetçilerin kampüs protestolarını siyasi avantaja çevirme stratejisi geçmişten gelen bir yaklaşımın devamı olarak değerlendirilebilir. 1966'da California valiliği için yarışan Ronald Reagan, Vietnam Savaşı'nı protesto eden öğrencilere karşı sert bir tutum sergileyerek bu tür eylemlerin akademik özgürlükten ziyade anarşi olarak değerlendirilmesi gerektiğini savunmuştu. Reagan, Berkeley'deki protestocuları hedef alarak "üniversitelerdeki pislği temizlemeye" söz vermişti.²¹ Benzer şekilde Cumhuriyetçi Başkan Richard Nixon da savaş karşıtı gösteriler yapan öğrencileri "serseriler" olarak nitelendirerek eleştirmişti.²² Cumhuriyetçi liderlerin bu tür sol hareketler karşısındaki tepkileri genellikle Amerikan seçmeni tarafından ödüllendirildi. Şu an muhafazakar Cumhuriyetçileri temsil eden siyasilerin yaptığı sert açıklamalar bu tarihsel bağlamda değerlendirildiğinde benzer bir siyasi stratejinin devamı olarak görülebilir.

Tarihsel anlatıya uygun olarak Cumhuriyetçilerin çoğunlukta olduğu Temsilciler Meclisinde üniversite protestolarına karşı bir adım olarak iki partinin uzlaşısı sağladığı Antisemitizm Farkındalık Yasası onaylanmıştır.²³ Yasa, üniversite kampüslerinde antisemitizmle mücadele amacını güdüyor ve Eğitim Bakanlığına Uluslararası Holokost Anma İttifakı'nın antisemitizm tanımını kullan-

20 Charles M. Blow, "Trump is Still at War with the Constitution", *The New York Times*, 15 Mayıs 2024.

21 Steven V. Roberts, "The War between Reagan and Berkeley", *The New York Times*, 25 Mayıs 1969.

22 Philip Bump, "How Americans Felt about Campus Protests against the Vietnam War", *The Washington Post*, 24 Nisan 2024.

23 Farnoush Amiri, "House Passes Bill to Expand Definition of Antisemitism Amid Growing Campus Protests over Gaza War", *The Associated Press*, 1 Mayıs 2024.

mayı zorunlu kılmaktadır. Temsilciler Meclisinin attığı bu adım, yasayı destekleyenler tarafından antisemitizmle mücadelede önemli bir araç olarak görülürken karşıt görüşlüler ise yasanın ifade özgürlüğünü sınırlandırabileceği ve aşırıya kaçabileceği endişelerini dile getirmektedir. Demokratların yaklaşık üçte biri yeni antisemitizm tanımlamasının aşırı geniş kapsamlı olduğunu ve sansür sorunlarına yol açabileceğini belirterek yasa tasarısına hayır oyu kullanmıştır. Bazı aşırı sağcı Cumhuriyetçiler de tasarımı Hıristiyan öğretilerine yönelik bir tehdit olduğu için eleştirmektedir.

Yeni Antisemitizm Farkındalık Yasası antisemitizmi çok geniş bir yelpazede tanımlamakta ve birçok faaliyeti içermektedir. Bu faaliyetler arasında Yahudilere zarar verme çağrılarını yapma, Yahudilere yönelik düşmanca iddialarda bulunma, Yahudileri dünya çapında komplolar kurmakla veya medya ve ekonomi gibi toplumsal kurumları kontrol etmeyle suçlama gibi eylemler bulunmaktadır. Ayrıca Holokost ile ilgili gerçekleri inkar etme veya abartma, Yahudi vatandaşların sadakatlerini sorgulama, İsrail'in varlığını ırkçı bir girişim olarak gösterme, İsrail'e diğer demokratik ülkelerden farklı standartlar uygulama, Naziler ile karşılaştırma ve İsrail devletinin eylemleri için Yahudileri toplu olarak sorumlu tutma da yasanın kapsamına girmektedir.²⁴ Yasanın getirdiği geniş antisemitizm tanımı üniversite kampüslerindeki ifade özgürlüğüne dair endişelerin artmasına neden olmuştur.

Filistin yanlısı gösterilerin ülke genelinde yayılması ve geniş bir kesim tarafından sahiplenilmesi, protestolar ile 68 kuşağı öğrenci hareketlerinin kıyaslanmasına neden olmuştur.²⁵ Senatör ve aktivist Bernie Sanders, öğrenci ha-

reketlerinden yola çıkarak Gazze'deki savaşın "Biden'in Vietnam'ı olabileceğini" bile öne sürmüştür. Columbia Üniversitesi Tarih Profesörü Rashid Khalidi gibi gösterilere katılan önemli figürler de benzer bir kıyaslamayı yaparak protestoların potansiyel etkisine vurgu yapmıştır. Amerikan kamuoyunun pek alışık olmadığı tarzda İsrail'e karşı gerçekleştirilen mevcut kampüs gösterileri ile ilgili olarak yapılan bu kıyaslamalar belirli oranda benzerlik taşısa da protestoların büyük bir sosyal harekete dönüşebileceğine dair çıkarım yapmak için ise henüz erken olduğu söylenebilir. Ancak daha önce gerçekleşen protestoların da küçük çapta başlayıp daha sonra büyük toplumsal hareketlere dönüşmesi yapılan kıyaslamalara anlamlı bir zemin oluşturmaktadır. Kampüs protestoları bir kuşak hareketine dönüşme dahi Amerikan kamuoyunun İsrail konusundaki algılarını değiştirebilir. Özellikle gençler arasında İsrail karşıtlığının artması ve İsrail'in kamuoyundaki gücünü kaybetmesi bu sürecin muhtemel etkileri olarak değerlendirilebilir.

PROTESTOLARIN 2024 BAŞKANLIK SEÇİMİNE MUHTEMEL ETKİSİ

Kampüslerdeki protestolar Amerikan siyasetine ve 2024 başkanlık seçimine önemli ölçüde etki edebilir. Yaklaşan başkanlık seçiminin öncesinde Başkan Biden'ın 7 Ekim'den itibaren İsrail'e koşulsuz destek veren dış politika anlayışı Müslüman seçmenler başta olmak üzere liberal demokratların tepkisini çekmiştir. İsrail politikasını eleştiren Müslüman seçmenler Demokrat Parti'nin ön seçimlerinde bir protesto hareketi başlatmıştır. Başkan Biden'ın ve partinin önde gelen yöneticilerinin de katıldığı hemen her toplantıda protestocular yönetimin İsrail politikasına sert biçimde muhalefet eden gösteriler düzenlemiştir. Dışişleri

²⁴ "Working Definition of Antisemitism", International Holocaust Remembrance Alliance, 26 Mayıs 2026, <https://holocaustremembrance.com/resources/working-definition-antisemitism>, (Erişim tarihi: 12 Haziran 2024).

²⁵ Jeff Greenfield, "Don't Forget the Backlash to the '60s", *Politico*, 2 Mayıs 2024.

Bakanı Antony Blinken'in Kongre oturumlarında da protestolar düzenleyen aktivistler Gazze meselesinin Demokrat Parti açısından ana gündem maddelerinden biri olmasını sağlamıştır.

Kampüs protestoları bir kuşak hareketine dönüşme dahi Amerikan kamuoyunun İsrail konusundaki algılarını değiştirebilir.

Demokrat Parti içindeki rahatsızlık partinin ön seçimlerinde net biçimde kendini göstermiştir. Örneğin Müslümanların en yoğun olduğu eyaletler arasında yer alan ve salıncak eyalet kabul edilen Michigan'da 100 binden fazla seçmen, Wisconsin'de 50 bine yakın seçmen Demokrat Parti'nin ön seçimlerinde protesto oyu kullanmıştır. 2020 seçiminde olduğu gibi 2024 başkanlık seçiminde de bu iki eyaletin kritik rol oynaması beklenmektedir. 2020 başkanlık seçiminde Biden, Michigan'da yaklaşık 150 bin, Wisconsin'de ise 20 bin oy farkla Trump'ı geride bırakarak seçimi kazanmıştır. Başkan Biden 2020'de az bir farkla kazandığı bu eyaletlerde özellikle yoğun Müslüman seçmenin tepki oylarıyla karşılaşabilir.

Biden'in gençler, siyahiler ve özellikle de Müslümanlar tarafından seçimde protesto edilmesi kuvvetle muhtemeldir. En son yapılan anketlere göre her iki eyalette de Trump küçük farklarla önde gözükmektedir. Biden'in İsrail politikasına tepki gösteren Müslüman seçmenlerin Trump'a oy vermesi beklenmemektedir. Araştırmalara göre seçmen Biden ve Trump'ın İsrail politikası noktasında önemli bir farklılığın olmadığını düşünmektedir. Bu durum *The New York Times* tarafından başkanlık seçiminin kaderini belirleyecek salıncak eyaletlerde yapılan anket sonuçlarına göre 2020 seçiminde Biden'a destek verenlerin yüzde 13'ü ABD'nin İsrail'e koşulsuz destek veren politikası

nedeniyle sonraki seçimlerde mevcut başkana oy vermeyeceklerini belirtirken Biden destekçilerinin yalnızca yüzde 17'si İsrail'e destek verilmesini doğru bulduğunu ifade etmektedir.²⁶

Biden'in 7 Ekim'den hemen sonra İsrail'e destek gezisi düzenlemesi, Kongrenin İsrail'e yardım paketi gönderme konusundaki cömertliği, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde ateşkes konusunda ABD'nin çekimser kalması ve kampüslerdeki öğrenci gösterilerinde orantısız güç kullanarak 2 bin 500'den fazla göstericinin gözaltına alınması gibi uygulamalar başkanlık seçiminde seçmenin kararını etkileyebilir. 7 Ekim'den itibaren özellikle genç Amerikalılar arasında İsrail'in itibarının kaybolduğu ve İsrail'e verilen desteklere tepkinin arttığı görülmektedir. Biden yönetiminin son haftalarda İsrail hükümetine yönelik eleştiriler yapması ve Refah'a operasyon gerçekleştirilmesi durumunda İsrail'e vereceği silah yardımını askıya alacağını açıklaması dikkat çekse de savaşın ilk günlerinden itibaren Tel Aviv yönetimine koşulsuz destek vermesi gençlerdeki algıyı düzeltmede yetersiz kalmaktadır.

Genç seçmenin Biden'a duyduğu öfke ve tepki kamuoyu araştırmalarında net bir biçimde görülmektedir. NBC News tarafından geçtiğimiz aylarda yayımlanan bir ankete göre 2024 başkanlık seçimine ilgi 2020 seçimine göre düşüş göstermektedir. 2020 seçimine ilgi yüzde 77 seviyesindeyken 2024 seçimi için bu oran yüzde 64 olarak kaydedilmektedir. Özellikle 18-36 yaş arası genç seçmenin sadece yüzde 36'sı yaklaşan seçime ilgi duyduğunu belirtirken bu durumun başlıca sebebi, ABD'nin İsrail'e destek veren dış politikası olarak yorumlanmaktadır.²⁷ Maryland ve George Washington üniversitelerinden iki profesörün yaptığı araştırma Amerikan üniversitelerindeki

26 Nate Cohn, "Trump Leads in 5 Key States, as Young and Nonwhite Voters Express Discontent with Biden", *The New York Times*, 13 Mayıs 2024.

27 Mark Murray ve Sarah Dean, "Poll: Election Interest Hits New Low in Tight Biden-Trump Race", NBC News, 21 Nisan 2024.

“ifade özgürlüğü ve “antisemitizm” iddiaları ile başlayan tartışmaların vahim bir yönünü ortaya koymaktadır. Buna göre araştırmada Amerikan üniversitelerinde görev yapan akademisyenlerin İsrail saldırılarına karşı fikirlerini beyan ederken otosansür uyguladıkları görülmektedir. Araştırmaya göre doktor öğretim üyelerinin yüzde 98’i, doçentlerin yüzde 88’i ve profesörlerin yüzde 76’sı İsrail saldırıları konusunda fikirlerini dile getirirken çekindiklerini dile getirmektedir.²⁸ Ayrıca Biden’ın politikaları nedeniyle Müslümanların yüzde 70’i 7 Ekim’den bu yana ayrımcılığa maruz kaldıklarını belirtmektedir.²⁹

Kampüslerde devam eden protestolar ve seçmenin İsrail politikasına yönelik verdiği tepki Biden yönetimini 2024 başkanlık seçimi yaklaşırken zor bir konuma sürüklemektedir. Gösterilerin uzun vadeli etkileri belirsiz olsa da kısa vadede Biden’ın siyasi kariyerini bitirmek gibi önemli bir sonucu olabilir. Kampüs protestoları nedeniyle özellikle genç seçmenin seçimde sergileyeceği tutum Amerikan siyaseti için önemli bir etkiye sahip olabilir. Bu bağlamda Biden yönetiminin protestolara tepkisi ve İsrail yönetimine karşı önümüzdeki süreçte takınacağı tavır hem kamuoyu nezdindeki imajını hem de seçim stratejisini şekillendirecek önemli bir faktör olarak değerlendirilebilir.

SONUÇ

ABD’nin en prestijli üniversitelerinde Filistin’e destek ve İsrail’e yakın lobilerin üniversitelerden uzaklaştırılması gündemleri ile başlayan kampüs protestoları küresel ölçekte takip edi-

len ve yeni protesto hareketlerini tetikleyen bir süreç ortaya çıkardı. Kampüslerde üniversite yönetimlerinin polis gücü kullanarak dağıtma-ya çalıştığı gösteriler mezuniyet törenlerinde de devam etti. Kampüs protestoları genç seçmenin İsrail politikalarına tepkisini göstermekle kalmadı aynı zamanda üniversitelere uygulanan politik baskılar ve akademik özgürlükler konusunda da yoğun tartışmalar başlattı. Birçok üniversite yönetiminin gösterilere katılan öğrenciler ve akademisyenler hakkında disiplin süreçlerini başlatması, üniversitelerin akademik özgürlük sınavını vermekte zorlandığını gösterdi. Eylül başından itibaren protestoların devam etmesi durumunda, üniversite yönetimlerini yeni ve zorlu bir eğitim yılı beklemekte zira siyasi baskılara rağmen akademik özgürlük ve öğrencilerin güvenliği gibi konularda daha güçlü tavır alınması muhtemeldir.

Protestoların 2024 başkanlık seçimine potansiyel etkileri Demokrat Parti ve özellikle Başkan Biden için kritik meydan okumalar barındırmaktadır. Genç, siyahi ve Müslüman seçmenler gibi kritik demografik gruplardan gelen tepkiler, Biden’ın İsrail politikasını gözden geçirmesini zorunlu kılsa da ABD başkanının bu noktada adım atması beklenmemektedir. Biden’ın İsrail’in güvenliği adına savunduğu Gazze politikası ve bunun devamı olarak kendi partisi içindeki protestoları dinlememekte direnmesi, partinin içindeki ideolojik çatlakları daha da derinleştirilebilir ve seçim kampanya stratejisinde önemli değişikliklere yol açabilir. Biden’ın şimdiden sol liberal kesimlerden çok merkez seçmenin oyuna odaklanması ve siyahilerin desteğini güçlü tutmaya çalışması bu tür bir strateji değişikliğinin emareleri olabilir.

Kampüs protestolarının Amerikan toplumu üzerindeki uzun vadeli etkileri henüz belirsiz olsa da genç neslin politik aktivizminin etkili olmaya devam edeceği kesindir. Eğitim

28 Marc Lynch ve Shibley Telhami, “Scholars Who Study the Middle East are Afraid to Speak out”, *The Chronicle of Higher Education*, 5 Aralık 2023, <https://www.chronicle.com/article/scholars-who-study-the-middle-east-are-afraid-to-speak-out>, (Erişim tarihi: 12 Haziran 2024).

29 Besheer Mohamed, “How U.S. Muslims are Experiencing the Israel-Hamas War”, *Pew Research Center*, 2 Nisan 2024, <https://www.pewresearch.org/short-reads/2024/04/02/how-us-muslims-are-experiencing-the-israel-hamas-war>, (Erişim tarihi: 12 Haziran 2024).

kurumlarının ve siyasi liderlerin bu yeni aktivizm dalgasına nasıl yaklaşacakları ve gençlerin taleplerine nasıl yanıt verecekleri gelecek yıllarda Amerikan siyasetini şekillendirecek önemli faktörler arasında yer alacaktır. İsrail politikası özelinde siyaset kurumu ile seçmen arasındaki uçurumun giderek derinleştiğini gösteren kampüs protestolarının üniversitelerin tekrar

açıldığı güz döneminde devam etmesi ve yeneden gündemi belirlemesi şaşırtıcı olmayacaktır. Zira aktivistler Kasım seçimi öncesinde mesajlarının daha fazla duyulacağını hesap edecektir. Böylesi bir siyasi bağlamda kampüs protestolarının –daha genel Filistin gösterileriyle birlikte– seçim dinamiklerini doğrudan etkileyebileceği öngörülebilir.

AMERİKAN ÜNİVERSİTELERİNDE FİLİSTİN GÖSTERİLERİ

KADİR ÜSTÜN, BEDİRHAN KIR

SETA | ANALİZ

İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırılarını protesto etmek amacıyla ABD'nin prestijli üniversitelerinde düzenlenen Filistin gösterileri ifade özgürlüğü ve antisemitizm gibi konuları ulusal gündemin ön sıralarına taşımıştır. 1960'lardaki Vietnam Savaşı karşıtı ve 2000'lerdeki Irak işgali karşıtı protestolarla benzerlikler gösteren kampüs eylemleri, okul yöneticilerinin polis müdahalesi talebiyle birçok tutuklamaya ve orantısız güç kullanımına sahne olmuştur. Eylemlere her kesimden öğrencinin katılması protestoların radikal olarak tanımlanmasını zorlaştırmaktadır. Öğrenci eylemlerinin ana akım medyada antisemitizm bağlamında tartışılması ise İsrail yanlısı siyasi grupların siyasi etkisini göstermektedir. Üniversite gençliğinin Filistin aktivizminin bastırılmaya çalışılması Amerikan siyasetinde nesiller arası ayrışmanın keskinleştiğini göstermektedir. Eylemlerin güz döneminde de devam etme ihtimali ise Kasım 2024 başkanlık seçiminde Başkan Joe Biden'ın genç seçmen desteğini kaybetme riskini artırmaktadır.

www.setav.org

ANKARA • İSTANBUL • WASHINGTON D.C. • BERLİN • BRÜKSEL